

ACC. N:R M. 13467: 1-3.

Landskap: Skåne Upptecknare: Martin Eriksson, Gyllebo
 Härad: Yngelstad Berättare: " " "
 Socken: Borby Berättarens yrke: f. d. lantbr.
 Uppteckningsår: 1954 Född år 1878 i Borby

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Mojlöningsvärd. s. 1-3.

LuF 40.

Skriv endast på denna sida

M. 13467.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV.

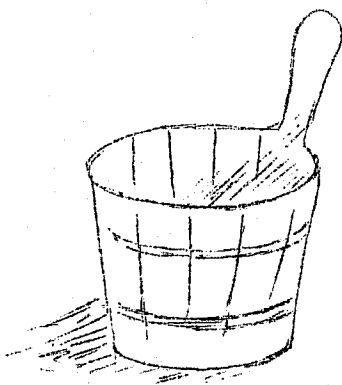
L.U.F. 40.

LUND.

=====

Specialfrågelista rörande mjölkningskärl.

- 1) Hur såg det kärl ut som man mjölkade i ?
Var det ett träkärl med en förlängd stav till handtag?
Vad kallades ett sådant kärl?

- 2) Hur såg det kärl ut som man använde då man skulle bära
mjölken längre sträckor?
Vad kallades ett sådant kärl?

Luf. 40
1

Mjölkningskärl.

Kärl som man mjölkade i. Jo jag har sett två olika sorter sådana kärl det ena kallades stäva eller mjölkstäva, det var med en förlängd stav, på andra håll kallades den bytta. Vi hade en sådan hemma den kalla vi alltid för kalvabytten, den gagnade när vi skulle ge kalvarna mjölke. Den var gjord av lerutiä med band antingen av vidgor eller järn, när trädet torke om sommaren så torke även vidgorn men ett järnband var ju ändå starkare kalvarna kunde vara rätt så bångstyriga när de köde huvudet ner i densamma.

Men vi gagna den inte till att mjölka i, utan las gjorde sjelf spannar som vi mjölkade i de var ju alltid bekvämare att ha när man mjölka en stäva

De spannar som far gjorde hade två
förlängda stavas i sidorna, inte så höga
ungefär två tom. der borras hål i dem och
der sattes en en greps ett handtag av
järn att hålla i och bära med. Ja sådana
spannar har även jag gjort, det var trif-
ligt att kunna det, men der skulle ju vara
särskilda redskap att göra dem, der behöf-
des en subank som man satte fast i kyvel.
bänken för att stryka stävorna lite breda
sen behöfdes en kyvel som var avrundad
så ett särskilt såg att kunna såga
rännan som botten skulle gå i, så satte
man spannen ihop så stor man ville ha
den sen var det att ta cirkelpassaren och
mäta upp sex stycken avstånd inne i
rännan, det fick man göra flera gånger
ty det skulle exakt vara sex avstånd.

Den var det bara att slå en cirkel med
 det arståndet på botten och den passa
 precis. När man förr i tiden skulle köpa
 mjölk eller bära den längre sträcker så hade
 man större eller mindre kopparspanna
 skinande blanka utantill samt förtenta inuti
 även med lock att sätta på, dem, samt gle-
 pe till att bära dem med. I senare tid när
 mejerierna kom i gång, så var det de hel-
 pressade mjölkspannorna galvaniserade
 av plåt som kom igång samtliga fyrkan-
 tiga andra runda. Tråspannorna brukade
 man måla med linolja för att inte lukten
 inte skulle dricka i dem och de bli tunga.
 Samtliga målades gröna, utantill, samt
 röda eller vita inuti. Spannorna var ju även
 att få köpa på marknaden. Efter tråspannen
 kom ju den galvaniserade plåtspannen senare den emaljerade så av rostfritt stål